

La producció agrària sostenible (PAS) valorarà l'esforç en sostenibilitat de les explotacions agràries

febr. 27, 2023 |

La Producció Agrària Sostenible de Catalunya (PAS) és el sistema productiu que permet avaluar, classificar i reconèixer les explotacions agràries catalanes segons el seu nivell de sostenibilitat, des de la triple vessant (ambiental, econòmica i social), de forma objectiva i quantitativa. És una oportunitat per al sector agrari, per poder valorar la feina que fan les explotacions que s'esforcen per assolir nous reptes en matèria de sostenibilitat, fent compatibles la producció d'aliments i la conservació de recursos, preservant el medi ambient, i sense oblidar l'assoliment de fites econòmiques i socials.

Aquest sistema té un doble objectiu: per una banda, és una **eina d'automillora**, que quantifica la sostenibilitat de l'explotació, permetent, així, la possibilitat de millorar en els aspectes que sigui necessari i, per l'altra banda, el fet que sigui una **certificació pública i voluntària** que diferenciarà els productes produïts en aquestes explotacions sostenibles, podent arribar al consumidor i donar-li un valor afegit.

Quins beneficis aportarà la PAS a les explotacions agràries

La PAS permetrà:

- Regular el terme 'sostenibilitat' de manera pública, transparent i sense interessos privats.
- Conèixer l'estat de sostenibilitat com a explotació, en l'àmbit ambiental, econòmic i social, de forma quantificada i objectiva.
- Conèixer quins aspectes es poden millorar a l'explotació en matèria de sostenibilitat.
- Obtenir beneficis ambientals, econòmics i socials per a la mateixa explotació, a curt i llarg termini, com a resultat d'aplicar les pràctiques sostenibles en la triple vessant.
- Certificar-se, perquè això possibiliti la diferenciació i comercialització dels productes de cara al consumidor i als mercats.
- Gaudir d'un acompanyament tècnic i d'una formació personalitzada en relació amb la sostenibilitat.

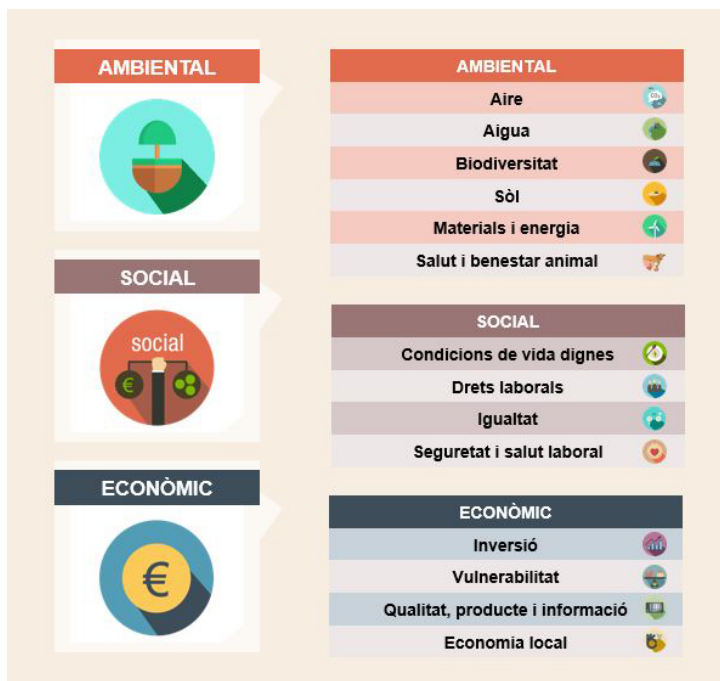
- Comparar-se amb altres explotacions similars per veure el posicionament de l'explotació envers la sostenibilitat i identificar aspectes a millorar.
- Acol·lidir-se a mesures de foment relacionades amb la sostenibilitat.

Norma tècnica que inclou les pràctiques sostenibles

Hi haurà dues Normes Tècniques: una per a les explotacions agrícoles (NT PAS agrícola) i una altra per a les explotacions ramaderes (NT PAS ramadera), que inclouran de forma específica:

- Les pràctiques agràries de sostenibilitat en les tres vessants: ambiental, econòmica i social.
- Un sistema d'avaluació del nivell d'implementació de cada una de les pràctiques de sostenibilitat.
- Un sistema per a l'elaboració del perfil de sostenibilitat de les explotacions.
- Un sistema de categorització de les explotacions agràries segons el seu nivell de sostenibilitat.

La norma tècnica contindrà les pràctiques concretes associades al bloc ambiental, al bloc econòmic i al social, segons els temes de cada bloc.

Les Normes Tècniques per a l'Avaluació de la Sostenibilitat de les Explotacions Agràries estan basades en la línia guia Sustainability Assessment of Food and Agriculture Systems (SAFA)

(FAO, 2013) ^[1].

La norma tècnica és en l'àmbit de tota l'explotació i no a nivell d'un cultiu en concret, per tant, per determinar la sostenibilitat de l'explotació es tindran en compte tots els seus cultius. Aquesta norma és concreta, senzilla, clara, directament certificable, fàcilment avaluable, evolutiva i dinàmica en el temps.

Ahora, contempla el monitoratge de dades i l'establiment d'indicadors de resultats, atès que hi ha pràctiques de mesures que valoren el seu grau d'implementació en l'explotació i pràctiques de resultats que quantifiquen numèricament el benefici que aporta la pràctica.

[1] FAO. 2013. SAFA. Sustainability assesment of food and agriculture systems.

SAFA és un marc de treball que es concreta en unes línies guia (procediments i protocol) i uns indicadors per avaluar l'impacte dels sistemes agroalimentaris. La Norma Tècnica aplica la línia guia SAFA a l'àmbit de les explotacions agràries en les condicions de Catalunya.

Guies de pràctiques sostenibles per al sector agrari

S'estan elaborant unes guies que ajudaran al sector a implantar les pràctiques sostenibles a les explotacions agràries. Aquestes guies detallaran, de manera clara, concisa i de fàcil interpretació, el que han de fer les explotacions agràries per implantar les pràctiques sostenibles que es volen fomentar en la PAS.

La Calculadora de sostenibilitat

Serà una eina gratuïta que el DACC posarà a disposició del sector per poder quantificar la sostenibilitat de les explotacions agràries.

Aquesta eina disposa d'un programari intern que fa automàticament els càlculs necessaris per generar l'informe de sostenibilitat. Els càlculs estan definits en les pràctiques agràries de la documentació tècnica de la PAS que, a més, inclouen l'obtenció de 6 petjades ambientals de producte. El càlcul de les petjades ambientals de producte segueixen la línia metodològica

proposada per la iniciativa de Petjada ambiental de la Comissió Europea (*Environmental footprint*).

La Calculadora utilitzarà la informació dels quaderns digitals (el QIE, quadern integrat d'explotació, que oferirà el Departament, o bé dels quaderns comercials), que disposin dels camps necessaris per poder obtenir l'informe de sostenibilitat.

En aquest sentit, la digitalització de dades en un quadern digital d'explotació entrarà en vigor l'1 de setembre de 2023 per a titulars d'explotacions que tinguin més de 30 hectàrees de terres de cultiu, més de 30 hectàrees de pastures permanents, més de 10 hectàrees de cultius permanents, més de 5 hectàrees en regadiu, hivernacles o sol·licitin ecorègims i l'1 de juliol de 2024 per a la resta d'explotacions.

La calculadora es nodrirà, d'una banda, de les dades obligatòries que caldrà digitalitzar en el quadern (dades per normativa general i sectorial: SIEX, nous ajuts PAC, normativa fitosanitària, normativa fertilitzants, etc.) i, de l'altra banda, de les dades addicionals de la PAS (qüestionari d'autoavaluació de la sostenibilitat, tasques agrícoles realitzades amb maquinària, infraestructures ecològiques, sistemes de tutorització i protecció dels cultius com malles antipedra, antipluja, hivernacles, etc.).

El conjunt de totes aquestes dades permetrà l'obtenció de l'informe de sostenibilitat.

Per tant, tothom que utilitzi un quadern digital amb tots els camps mínims necessaris per poder connectar-se amb la Calculadora, podrà obtenir l'informe de sostenibilitat.

Es preveu que aquesta eina estigui disponible a principis de setembre del 2023.

Quina informació ens dona l'informe de sostenibilitat

L'informe de sostenibilitat és un document que analitza i quantifica la sostenibilitat ambiental d'una explotació agrària, mitjançant el perfil de sostenibilitat, mostra el càlcul de les petjades ambientals del producte i classifica l'explotació segons el seu nivell de sostenibilitat.

Aquest informe permetrà conèixer l'estat de l'explotació en matèria de sostenibilitat i aprofundir en la realització d'aquelles pràctiques agràries sobre les quals es pot incidir més per millorar els resultats.

Al setembre del 2023, l'informe de sostenibilitat mostrarà el perfil de sostenibilitat i la classificació de les explotacions, tenint en compte només la vessant ambiental, així com el càlcul de les 6 petjades ambientals de producte. I l'any 2024 ja inclourà també les vessants econòmica i social de la sostenibilitat.

Quant al **perfil de sostenibilitat**, cal dir que és un gràfic de superfície que representa l'estat de cada explotació respecte als paràmetres que s'avaluen en la sostenibilitat ambiental, econòmica i social.

Hi haurà un perfil de sostenibilitat per a les explotacions agrícoles i un altre per a les explotacions ramaderes. Les explotacions mixtes tindran, per tant, dos perfils.

I pel que fa a **les petjades ambientals**, l'informe contindrà 6 petjades: la petjada de carboni, la petjada hídrica, l'eutrofització marina, l'eutrofització continental, l'acidificació i el material particulat.

Amb relació a la **classificació de les explotacions**, aquesta es farà en funció dels punts de control assolits, que hi ha definits en cada una de les pràctiques sostenibles:

- En nivell C, les explotacions que compleixen tots els punts de control considerats requisits legals de gestió (RLG) i les bones condicions agràries i mediambientals (BCAM).
- En nivell B, les explotacions sostenibles que duen a terme un monitoratge de dades i posen en pràctica una sèrie de mesures de sostenibilitat.
- En nivell A, les explotacions que assoleixen l'excel·lència ambiental, on es poden

demostrar resultats de beneficis ambientals de les pràctiques realitzades.

Aquesta informació va alineada amb l'estratègia Farm to Fork, que planteja la necessitat de disposar d'una xarxa de dades de sostenibilitat agrària que permeti avaluar els resultats de les explotacions agràries, respecte de mitjanes regionals, nacionals o sectorials.

Des de la PAS, es treballarà per poder oferir a les explotacions informació global de sostenibilitat, perquè una explotació es pugui comparar amb altres explotacions de tipologia semblant, sempre amb l'objectiu de la millora.

Serà obligatòria la certificació en producció agrària sostenible

La certificació de la PAS no és obligatòria, és un sistema voluntari.

Quan estarà previst que es pugui certificar

S'està treballant per poder oferir una certificació en PAS a principis del 2024.

AUTORS

EQUIP DE LA PRODUCCIÓ AGRÀRIA
SOSTENIBLE

.